

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.500/2022/9. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

A felperes: Felperes1

(Cím1)

A felperes képviselője:

Péteri Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Pucsok Albert ügyvéd)

A II. rendű alperes:

Alperes2

(Cím2)

A II. rendű alperes képviselője:

Dr. Győrbíró Dorottya ügyvéd

(Cím5)

A II. rendű alperes beavatkozója:

Alperesi beavatkozó1

(Cím3)

A II. rendű alperes beavatkozójának képviselője:

Bebesi Ügyvédi Iroda

(Cím6,

ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.20.859/2021/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Monori Járásbíróság 16.P.21.120/2019/39.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 88.900 (nyolcvannyolcezer-kilencszáz) forint, a II. rendű alperes beavatkozájának pedig 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 826.700 (nyolcszázhuszonhatezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2010. július 16-án az I. rendű alperes által üzemeltetett Sling Shot nevű katapult berendezésből a biztonsági öve kioldódása folytán kiesett, és súlyos sérüléseket szenvedett.

[2] A berendezés üzemeltetését végző F. Kft. I. rendű alperes jogutódja, a B. Kft. kényszertörlesztés miatt 2019. augusztus 16-án jogutód nélkül megszűnt.

[3] A II. rendű alperes a szórakoztató berendezések és az ehhez hasonló szerkezetek, építmények Gazdasági Minisztérium által kijelölt és a Nemzeti Akkreditáló Testület által akkreditált Vizsgáló és Tanúsító Szervezete. A katapult berendezést a II. rendű alperes évente vizsgálta meg és minősítette azt biztonságosnak, a balesetet megelőzően utoljára 2009. augusztus 12-én.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket nem vagyoni kártérítés és különféle címeken vagyoni kártérítés megfizetésére. Az I. rendű alperessel mint üzemeltetővel szemben terjesztette elő a keresetét. A II. rendű alperes vonatkozásában pedig arra hivatkozott, hogy kötelezettsége lett volna a hibát feltárnia, és nem engedélyezni a hibás biztonsági berendezéssel ellátott szórakoztató eszköz üzemeltetését.

[5] A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a biztonsági öv magától oldódott volna ki, álláspontja szerint a hatpontos biztonsági öv emberi közrehatás nélkül nem tud kinyílni.

[6] A II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte.

[7] Az elsőfokú bíróság 2019. október 25-én kelt végzésével az I. rendű alperessel szemben – annak kényszertörlése folytán – az eljárást megszüntette.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[9] Indokolása szerint a kirendelt műszaki szakértői vélemény alapján sem lehetett megállapítani, hogy mi okozta a balesetet, a biztonsági öv kinyílását. Ennek jelentőséget tulajdonított a II. rendű alperes felelőssége megítélésének szempontjából.

[10] Kifejtette, hogy a II. rendű alperes nem üzemeltetője volt a berendezésnek, a feladata – mint az állam által akkreditált szakértőnek – a szórakoztató berendezések műszaki

vizsgálata volt. Rámutatott arra, hogy a II. rendű alperes vizsgálta meg a jelen balesetben érintett katapult berendezést, évente ellenőrizte és engedélyezte annak üzemeltetését.

[11] Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes felelősségét akkor tartotta volna megállapíthatónak, ha bizonyítható lett volna a jogellenes magatartása és ennek a balesettel való okozati összefüggése. Ehhez elengedhetetlennek ítélte a baleset pontos okának a feltárását, amelyet álláspontja szerint szakértő közreműködése útján sem lehetett megállapítani. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem tudott meghatározni a II. rendű alperes részéről olyan konkrét jogellenes magatartást, amely visszavezethető lett volna a baleset bekövetkezésének okára. Rámutatott arra: a II. rendű alperes felelősségét kizárólag abban az esetben lehetett volna megállapítani, ha bizonyításra került volna, hogy a biztonsági öv kinyílásának a nem megfelelő működés volt az oka, mechanikai hiba miatt következett be a baleset.

[12] A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kártérítési igény jogalapja vonatkozásában elsősorban a szakértői véleményt tartotta relevánsnak, ezért a tanúk meghallgatását és egyéb bizonyítási indítványokat mellőzte, álláspontja szerint azok nem lettek volna alkalmasak a szakértői vélemények megcáfolására; annak eldöntését ugyanis, hogy a biztonsági öv hibás volt-e, szakértői kérdésnek tartotta.

[13] Mivel az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudta kétséget kizáróan megállapítani a baleset okát, ezért a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

[14] A felperes és II. rendű alperes fellebbezése, valamint a II. rendű alperesi beavatkozó csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[15] Utalt arra, hogy a baleset időpontjától kezdődően a büntetőeljárás folyamatban volt, annak anyaga a polgári eljárás részét képezi.

[16] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság jogi indokait, rámutatott arra, hogy a széleskörű bizonyítási anyag ellenére a baleset konkrét oka nem volt megállapítható.

[17] Indokolása szerint abban kellett a bíróságnak állást foglalni, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdés szerinti törvényi tényállási elemek együttesen a II. rendű alperes vonatkozásában fennállnak-e.

[18] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a baleset okának megállapítása hiányában a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapja hiányzik, a törvényi tényállási elemek nem állnak fenn. Álláspontja szerint a baleset okának ismeretében lehetne állást foglalni abban, hogy a II. rendű alperes jogellenes magatartást, mulasztást tanúsított-e a berendezés vizsgálata során, és ez okozati összefüggésben állt-e a felperest ért kárral.

[19] Rámutatott arra: a további bizonyítási eljárás sem lett volna alkalmas annak bizonyítására, hogy milyen okból nyílt ki a felperes biztonsági öve. Okfejtése szerint a baleset bekövetkezésének ténye önmagában nem alapozza meg a II. rendű alperes mint tanúsító szerv kártérítési felelősségét.

[20] A másodfokú bíróság kifejtette: a baleset okának felderítése hiányában az sem állapítható meg, hogy a perbeli berendezés biztonságos működésére kiható hiba, hiányosság a II. rendű alperes balesetet megelőző utolsó vizsgálatának időpontjában, vagyis 2009. augusztus 12-én már fennállt, és azt a II. rendű alperesnek észlelnie kellett volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[22] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (3) bekezdését, 213. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését jelölte meg. Állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a megsértését is.

[23] Felülvizsgálati kérelmében teljes egészében megismételte a fellebbezésében előadottakat.

[24] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem merítette ki teljes egészében a kereseti kérelmet, amely a per érdemi eldöntésére jelentősen kihatott. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a keresetkiterjesztés iránti kérelmének és az ideiglenes intézkedési kérelmében foglaltaknak.

[25] Állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a régi Pp. 3. § (3) bekezdését, mivel a bizonyítandó tényekre vonatkozó tájékoztatás általános volt, egyedi és konkrét tájékoztatás nem történt meg, a bizonyítási teher tekintetében pedig a bíróság téves tájékoztatást adott. Érvelése szerint ezáltal elesett a megfelelő bizonyítási teher szerinti bizonyítástól, a valós tényállás megfelelő megállapításától. Hivatkozott arra, hogy a régi Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség megsértése feloldja a régi Pp. 235. § (1) bekezdésének azt a rendelkezését, amely szerint a fél a fellebbezésében új tényre és bizonyítékra általában nem hivatkozhat. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem igazodott a tájékoztatási kötelezettsége tekintetében a peres eljárás bizonyítási indítványaihoz, illetve a bizonyított tényeihez. Álláspontja szerint a jogvita összetett és bonyolult voltára figyelemmel az elsőfokú bíróságot fokozottabb tájékoztatási kötelezettség terhelte. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem kötelezte a II. rendű alperest a bizonyítási indítványaiban foglaltak teljesítésére.

[26] Aggályosnak tartotta, hogy az elsőfokú bíróság 7 év elteltével tartotta először indokoltnak a szakértő kirendelését a jogalap tekintetében, amikor már tudomása volt az I. rendű alperes megszűnéséről és arról, hogy nagy valószínűséggel a katapult berendezés már nem áll rendelkezésre. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen intézkedést nem tett az I. rendű alperes megszűnésének a megakadályozása és a katapult berendezés időben történő szakértő általi megvizsgálása érdekében.

[27] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást sem derítette fel kellőképpen, a másodfokú bíróságnak pedig számos eljárásjogi jogszabálysértés orvoslása mellett szükséges lett volna a II. rendű alperest felhívni a fellebbezésben ismertetett bizonyítási indítványa teljesítésére. Álláspontja szerint a bizonyítási teher megfordulásával a II. rendű alperes bizonyítási kötelezettségének elmaradását a II. rendű alperes terhére kellett volna értékelni az eljáró bíróságoknak, és mivel ez nem történt meg, az ítéletekben foglaltakat iratellenesnek és jogszabálysértőnek tartotta.

[28] Állította azt is, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a régi Pp. 221. § (1) bekezdését és a 206. § (1) bekezdését. E körben utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen indokolást nem adott a peres eljárás során felmerült, a felek által előterjesztett indítványok, kérelmek elmaradásáról, amelyek álláspontja szerint hozzájárultak az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontjához. Utalt arra, hogy a másodfokú bíróság is megsértette az indokolási kötelezettségét, mivel az ítélet a tényállás körében előadottakat nagyon szükséztartalmazta. Nem értett egyet azzal, hogy indokolás nélkül kizárt minden előterjesztett

bizonyítékot és az ítéletét csak a 10 évvel a balesetet követően elkészített szakértői véleményre alapozta.

[29] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság ítéletében nem utalt a régi Ptk. 254. § (3) bekezdésére. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság indokolásának ki kellett volna terjednie a fellebbezésével érintett minden kérelem elbírálására, e körben megfelelő és részletes indokolást kellett volna adnia.

[30] Állította, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta felül teljeskörűen az elsőfokú bíróság ítéletét. Nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú eljárásban ne valósult volna meg lényeges eljárási szabálysértés, álláspontja szerint ennek indokait a másodfokú bíróság nem fejtette ki.

[31] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a kereset előterjesztésétől, azaz 2013. július 10-től – az I. rendű alperes megszűnéséig – 2019. október 25-ig nem bírálta el érdemben az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét. Állítása szerint az a tény, hogy az I. rendű alperes időközben megszűnt, nem érinti a bíróság indokolási kötelezettségét.

[32] Érvelése szerint Szakértől igazságügyi szakértő a baleset okát azért nem tudta megállapítani, mert az alperesek, különösen a II. rendű alperes károkozó, jogellenes magatartást tanúsítottak. Kiemelte, hogy a II. rendű alperes bizonyítási indítványa ellenére sem csatolta a jelen peres eljárás pontosabb megítéléséhez szükséges dokumentumokat. Kifogásolta, hogy a II. rendű alperes nem nyújtotta be a 2008. augusztus 12-én irányadó eljárási szabályzatát, az I. rendű alperes pedig a katapult berendezés megvásárlásával kapcsolatos iratokat, valamint az üzemeltetési naplót. Erre tekintettel arra hivatkozott, hogy a bizonyítási teher megfordul, mivel neki nem volt lehetősége hozzáférni a fenti iratokhoz.

[33] Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak arra az álláspontra kellett volna helyezkednie, hogy bár az ok-okozati összefüggés valóban nem bizonyított minden kétséget kizáróan, de ennek az volt az oka, hogy a II. rendű alperes évek óta nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, ezt pedig a felperes meggyőződése szerint a terhére kellett volna értékelni a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján.

[34] Hivatkozott Szakértől szakértő azon megállapítására is, amely szerint a II. rendű alperesnek az utolsó vizsgálaton már figyelembe kellett volna vennie a biztonsági öv műszaki lejáratainak idejét, és nem adhatott volna engedélyt a további üzemeltetésre. Állítása szerint a katapult berendezés már a biztonsági öv műszaki használati idején túli használat miatt sem volt alkalmas arra, hogy az előírásoknak megfelelően. Hangsúlyozta, hogy erre tekintettel a II. rendű alperes az engedélyt nem adhatta volna ki az üzemeltetőnek. Utalt arra is, hogy a vizsgálati dokumentumoknak nem volt konkrét, részletezett műszaki tartalma. Állította, hogy a II. rendű alperes a tanúsítványokat nem megfelelően állította ki.

[35] Hivatkozása szerint a mutatóanyag berendezések biztonságosságáról szóló 7/2007. (I. 22.) GKM rendelet rendelkezéseit az alperesek együttesen megsértették, mivel a katapult berendezés nem felelt meg a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeknek. Állította, hogy a mutatóanyag berendezések kapcsán egy olyan felelősségi forma jelentkezik, amely egyszerre követeli meg az üzemeltető és a megfelelőség-értékelési tanúsítvány kiállítására jogosított szervezet jogszerű eljárását. Kifejtette, hogy a II. rendű alperes megsértette a saját szabályzatát is, mivel nem szűrte ki a gyártási alkatrészekről eltérő alkatrészeket, és nem végzett próbafelállítást és próbaüzemet, amely elvárható lett volna egy 43 darabból álló szerkezetnél. Érvelése szerint a gyári és nem gyári elemek megkülönböztetése elengedhetetlen a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeknek való megfelelés szempontjából.

[36] Tanul tanúvallomása alapján megkérdőjelezhetőnek tartotta az egész műszaki vizsgálat megtörténtét. Előadta, hogy a II. rendű alperes a termék biztonságáért felelős szervezet. Utalt arra, hogy az Európai Unió a termékbiztonságra vonatkozó követelményeket

egységesítette, és ezeket egyebek mellett a termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvénybe ültette át. E körben összefoglalta az uniós szabályokat.

[37] Álláspontja szerint a katapult berendezésnek olyan kialakításokkal kellett volna rendelkeznie – amelyek a megfelelő üzemeltetési feladatok és jogszerű megfelelőségértékelési tanúsítvány kiállítása esetében meg is valósulhatott volna –, hogy az utas semmilyen körülmények között ne tudjon kiesni, kiszállni, kicsúszni, kilöködni a katapult berendezésből figyelemmel arra, hogy a katapult berendezés működéséből adódóan nincs lehetőség annak vészleállítására. Érvelése szerint bármilyen mutatványos berendezéssel kapcsolatban elvárható, hogy az üzemeltető és ezzel összhangban a megfelelőség-értékelési tanúsítvány kiállítására jogosított szervezet úgy alakítsa ki a biztonságossági és egészségvédelmi szabályokat, hogy azok teljesen kizárják az utasok/használók bármínemű közrehatását.

[38] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a baleset után beépítésre került még egy biztonsági elem, egy ágyéki heveder. Ebből következően a felperes úgy ítélte meg, hogy az I. rendű alperes által végzett átalakítás, amelyet a II. rendű alperes megfelelőség-értékelési szempontból tanúsított, lényegében a biztonságossági és egészségvédelmi követelmények hiányának az elismerése volt. Állította, hogy az alpereseknek lehetőségük lett volna elhárítani a káreseményt, amennyiben a megfelelő, szükséges és jogszerű eljárások alapján úgy alakították volna ki a berendezést, hogy az teljes mértékben megfeleljen a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeknek.

[39] Összefoglalta a Szabvány rendelkezéseit, valamint az üzemeltetésre és használatra vonatkozó előírásokat. Rámutatott arra, hogy a zárószervezeteket úgy kell tervezni, hogy csak szándékosan lehessen kinyitni.

[40] Részletesen ismertette a II. rendű alperes eljárási szabályzatát a biztonságossági és egészségvédelmi előírásokkal összefüggésben.

[41] Hivatkozott a Szakértő2 által 2010. július 26-án készített szakértői véleményre és annak kiegészítésére. Kiemelte, hogy a szakértő álláspontja szerint a biztonsági övek nem voltak megfelelőek, a karabinereket szakszerűtlenül javították, az övek garantált működési ideje 3 éve lejárt. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes nem engedélyezhette volna az I. rendű alperesnek a katapult berendezés üzemeltetését, mert az nem felelt meg a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeknek.

[42] Bizonyítottnak látta az ok-okozati összefüggést az alperesek jogellenes magatartása és a bekövetkezett kár között. Idézte a Szakértő2 szakértő által elmondottakat: „az elvi, reális lehetősége megvolt a káresemény bekövetkezésének a biztonsági és egészségvédelmi követelmények elhanyagolása miatt”.

[43] Az I. rendű alperes veszélyes üzemi felelősségen alapuló kárfelelőssége mellett megállapíthatónak találta a II. rendű alperes felelősségét is a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján, mivel álláspontja szerint a II. rendű alperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna. Érvelése szerint a II. rendű alperesnek fentiek alapján észlelnie kellett volna a katapult berendezés hibáit, és azok figyelembevételével meg kellett volna határoznia a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeket.

[44] Érvelése szerint a speciális felelősségi forma, amely véleménye szerint jelen esetben fennállt, magában foglalja az I. és II. rendű alperes együttes eljárását, akiknek együttműködve és együttesen kellett volna kialakítaniuk és biztosítaniuk a biztonságossági és egészségvédelmi követelményeket. Állította, hogy amennyiben a tanúsítvány kiállítója és a berendezés üzemeltetője olyan veszélyhelyzetet idéznek elő, amely a kár bekövetkezésének az elvi lehetőségét előre láthatóvá teszi, ezen magatartások megalapozzák az alperesek egyetemleges felelősségét függetlenül a kártérítési alakzat különbözőségétől.

[45] Jelen esetben értelmezhetetlennek tartotta a károsulti közrehatást a káreseménnyel összefüggésben. Érvelése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy a felperesnek nem volt közrehatási szándéka a baleset bekövetkezésében.

[46] Állította azt is, hogy eleget tett a bizonyítási teher rá vonatkozó részének, azonban álláspontja szerint a II. rendű alperes nem bizonyította a kártérítés jogalapja körében a kimentéséhez szükséges feltételeket, illetve a felperes közrehatását.

[47] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[48] A II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító szintén a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[49] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[50] A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.

[51] A Kúria a régi Pp. 272. § (2) bekezdése szerint eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet az alperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.

[52] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben – egyebek mellett – elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felperes felülvizsgálati kérelme alapjaként több eljárási jogszabályhely megsértésére hivatkozott, azonban több esetben az alperesek és az elsőfokú bíróság jogszabálysértését állította, nem pedig a másodfokú bíróság által – álláspontja szerint – megsértett jogszabályhelyeket.

[53] Rámutat a Kúria: a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény alapján a Kúria csak a jogerős ítéletet vizsgálhatja felül és azt is csak a felülvizsgálati kérelem keretei között. Érdemben tehát csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés konkrét körülírását is. Ennek megfelelően az adott esetben a felperes terjedelmes felülvizsgálati kérelmének az eljárás korábbi szakaszában előadott és a felülvizsgálati eljárás szempontjából nem egyediesített hivatkozásai közül – a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat speciális szabályaira figyelemmel – csak azok voltak érdemben vizsgálhatóak, amelyek a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára vonatkoztak és annak érdemi indokát fejtették ki.

[54] A felperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat, sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy a bíróságok ítéletüket röviden, nem megfelelően indokolták, a jogerős ítélet a tényállás körében előadottakat nagyon szűkszavúan tartalmazza. Hivatkozott a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésére is, mivel álláspontja szerint a másodfokú bíróság is az

elsőfokú bírósághoz hasonlóan indokolás nélkül kizárt minden előterjesztett bizonyítékot és csak a baleset után 10 évvel készült szakértői véleményt fogadta el ítélezése alapjául.

[55] Kiemeli a Kúria: önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is kell tartalmaznia a felülvizsgálati kérelemnek az érdemi elbíráláshoz. A fentiekkel egyezően foglalt állást a Kúria a Pfv.III.20.015/2019/2. számú határozatában, amelyben azt is kifejtette: a Kúria a jogerős ítélet törvényességi felülvizsgálatát végzi el, az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére. Ezzel egyezően foglalt állást a Kúria a Pfv.V.20.667/2018/4. számú határozatában, amelyben azt mondta ki, hogy az Alaptörvény egyes cikkeinek érvényesülését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt tételes jogszabályhelyek alkalmazása kapcsán kell vizsgálni. Mindezekre figyelemmel az Alaptörvény megsértését a Kúriának csak az egyes, konkrétan megjelölt és érdemi indokokkal ellátott jogszabályhelyek megsértésén keresztül kell vizsgálnia.

[56] A felperes adott esetben az Alaptörvény megsértését azzal kapcsolatban állította, hogy a másodfokú bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét; a jogerős ítélet nem terjedt ki a fellebbezésével érintett minden kérelem elbírálására. Erre tekintettel a Kúria az Alaptörvény felperes által állított megsértését a régi Pp. 206. § és 221. § (1) bekezdésének az esetleges megsértésén keresztül vizsgálta.

[57] A régi Pp. 221. §-a a bíróság indokolási kötelezettségét szabályozza. E szerint az ítélet indokolásának tartalmaznia kell – egyebek mellett – a bíróság által megállapított tényállást, az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, azon jogszabályokra való hivatkozást, amelyeken a bíróság ítélete alapszik, a bizonyítékok mérlegelését, továbbá a felajánlott bizonyítás mellőzését. Ahogy azt a Kúria a fentiekben hangsúlyozta: a felperes részben csak átemelte az eljárás korábbi szakaszaiban tett nyilatkozatát a felülvizsgálati kérelmébe, hivatkozásait a speciális jogorvoslatra tekintettel nem egyediesítette, érdemi indokait sok esetben nem csak a másodfokú bíróságra vonatkoztatottan terjesztette elő.

[58] A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben a Kúria azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett. A Kúria utal rá, hogy ebben a körben az indokolási kötelezettség nem azt jelenti, hogy a bíróságnak a jogerős ítéletében ki kell terjednie a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia. Ezt az álláspontot képviselte a Kúria Pfv.III.20.737/2019/4. számú ítélete is, amely kimondja, hogy az indokolási kötelezettség nem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. Ez áll összhangban a 7/2013. (III. 1.) AB határozat indokolásának [31] bekezdésében írtakkal is, amely szerint az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem a felperes összes hivatkozására történő kitérést jelenti, csak a döntés szempontjából releváns következményekből és bizonyítékokból kell következtetéseket levonni.

[59] A felperes sérelmezte azt is, hogy a bíróság hosszú időn keresztül nem bírálta el a keresetét és nem tért ki annak minden elemére. E körben utal arra a Kúria, hogy csak a berekesztéskor fenntartott keresetet kell a bíróságnak vizsgálnia, az eljárás időtartamának kérdése nem lehet a felülvizsgálati eljárás tárgya. Erre figyelemmel az I. rendű alperes felelősségét nem lehetett és nem is kellett vizsgálniuk az ügyben eljáró bíróságoknak, a jogutód nélküli megszűnés tényének rögzítésén kívül további indokolási kötelezettségük sem volt.

[60] A Kúria megállapította: a másodfokú bíróság megfelelően kifejtette, hogy a baleset okát és így a II. rendű alperes felelősségét – az elsőfokú bírósággal egyezően – miért nem tartotta megállapíthatónak, a tényállás nem terjedelmes ismertetése a felülvizsgálat sikerességét nem alapozza meg. A felperes hivatkozásával ellentétben azt is megfelelően indokolta a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróságnak miért nem volt ráhatása az I. rendű alperes megszűnésére, ugyanis részletesen kifejtette a bizonyítási eljárás menetével kapcsolatos álláspontját, amelyet az elsőfokú bíróság részéről megfelelőnek talált. Mindezek alapján a jogerős ítélet megfelelt a régi Pp. 221. §-ában írt követelményeknek.

[61] A felperes megsértett jogszabályhelyként megjelölte a régi Pp. 213. § (1) bekezdését. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a keresetkiterjesztést és nem döntött az ideiglenes intézkedés iránti kérelmről. A Kúria utal arra, hogy egyrészt a felperes az iratokból megállapíthatóan sem a keresetkiterjesztést, sem az ideiglenes intézkedés iránti kérelmét nem tartotta fenn, másrészt – a fent kifejtettek szerint – a felülvizsgálat tárgya kizárólag a másodfokú bíróság jogszabálysértése lehet, a Kúria a felülvizsgálati eljárásban csak ezt vizsgálhatja. Nem sérült így a régi Pp. 213. § (1) bekezdése.

[62] A felperes a bizonyítási teher kiosztását sem tartotta megfelelőnek az elsőfokú bíróság részéről. Amellett, hogy a felülvizsgálati eljárásnak nem tárgya az elsőfokú bíróság esetleges jogszabálysértése, a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság tájékoztatása megfelelő volt, ennek során a bíróságnak az érvényesített kártérítési követelés alapjául szolgáló kereseti tényállításokból kellett kiindulnia, a tájékoztatásnak az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre kellett vonatkoznia. Nem sérült tehát a régi Pp. 3. § (3) bekezdése sem.

[63] Azt szintén sérelmezte a felperes, hogy a II. rendű alperest is érintően az iratcsatolásra vonatkozó bizonyítási indítványát az eljáró bíróságok nem teljesítették. Kiemeli a Kúria, hogy a régi Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása érdekében rendel el bizonyítást. Ez azt jelenti, hogy a felek indítványai alapján a bizonyítás menetét a bíróság határozza meg, megilleti a döntés joga abban a körben, hogy a felek által felajánlott bizonyítási indítványok közül melyik elrendelését tartja szükségesnek. Mivel a baleset okát a felperes által hiányolt dokumentumokból sem lehetett volna megállapítani, ezért helyesen döntöttek az eljáró bíróságok a szükségtelen bizonyítási indítványok mellőzéséről.

[64] A II. rendű alperes felelőssége vonatkozásában a felperes keresete jogalapjaként a régi Pp. 339. § (1) bekezdését jelölte meg. A Kúria azt állapította meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével jutottak arra a következtetésre: a II. rendű alperes kártérítési felelőssége a bekövetkezett balesetért nem állapítható meg. A II. rendű alperes felelőssége – ahogy arra a beavatkozó helyesen hivatkozott felülvizsgálati ellenkérelmében – akkor lett volna megállapítható, ha bizonyított lett volna az öv kinyílásának oka, illetve az, hogy az öv nem működött megfelelően, az öv olyan műszaki hibája miatt következett be a baleset, amelyet a II. rendű alperesnek az ellenőrzése során észlelnie kellett volna.

[65] Rámutat a Kúria, hogy a veszélyes üzemi felelősséggel és a közös károkozással kapcsolatos megismételt okfejtés a felülvizsgálati eljárásban már szükségtelen volt, mivel az I. rendű alperes felelőssége ennek az eljárásnak már nem volt tárgya.

[66] Egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben foglaltakkal abban, hogy a bizonyítási eljárás eredményeképpen nem volt megállapítható a baleset oka, így az sem, hogy ezzel kapcsolatban terheli-e felelősség a II. rendű alperest. Helyesen rögzítette a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperes által előterjesztett – és a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott – bizonyítási indítványok sem lettek volna alkalmasak a baleset okának a felderítésére. Tehát a bizonyítási teher – a felperes hivatkozásával ellentétben – e tekintetben nem fordult meg. Mivel a felperes által bizonyítandó tények közül a hiba oka bizonyítatlan maradt, nem volt szükséges a II. rendű alperes esetleges felróhatóságának vagy annak hiányának vizsgálata. Fentiek alapján nem sérült a régi Pp. 206. § (1) bekezdése sem.

[67] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett és érdemben vizsgálható jogszabályoknak.

Záró rész

[68] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a II. rendű alperes és beavatkozója részére a jogi képviselőjükkel felmerült felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával – a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan – állapította meg, a 4/A. § alkalmazásával áfával növelten.

[69] A felperes költségmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket, a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

[70] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

[71] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.
Budapest, 2022. december 7.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM